

II k
309

W. 263

M. 2,74i. 279r.

Juss. Martin Glaesneri diastribe philolog. de R. Simeone, filio Joachi,
auctore libri Sohar, in qua Schoettgenii dissertatio de eodem exami-
natur, Hildes. 1736.

DIATRIBE PHILOLOGICA,
DE
R. SIMEONE FILIO JOCHAI
AUCTORE LIBRI SOHAR

IN QUA
VIRI CELEBERRIMI
CHRISTIANI SCHOETTGENII
DISSERTATIO

DOCENS

R. SIMEONEM FILIUM JOCHAI
AUCTOREM LIBRI SOHAR

RELIGIONE FUISSE CHRISTIANUM
MODESTE EXAMINATUR ET CONTRARIUM
POTIUS EVINCITUR, ILLUM NON FUISSE
CHRISTIANUM, SED IUDÆUM

AUCTORE

JUSTO MARTINO GLÆSENERO,
SS. Theol. Licent. & ad D. Andreæ Paff.

HILDESIAE,

TYPIS JUSTI HENNINGI MATTHÆI. 1736.

2

DIATRIBE PHILOLOGICA

DE

R. SIMONE FILIO JOCHAI

AUCTORE LIBRI SOHAR

IN QUA

VIRI CELEBRISSIMI

CHRISTIANI SCHOLTZEII

DSSERTATIO

DOCTRINAE

R. SIMONIS FILII JOCHAI

AUCTOREM LIBRI SOHAR

RELIGIONIS FUISSE CHRISTIANAM

MODESTE EXAMINATUR ET CONTRARIUM

POTUISSE CONVINCITUR, ILLUM NON FUISSE

CHRISTIANUM, SED IUDAEUM

AUCTORE

IUSTO MARTINO GLAESNERO.

28, Theol. Licent. & ad D. Andreae Voss.

HALLESIAE

Typis IUSTI NEUNINGI MATTHAEI 1750

§. I.

celeberrimus Christianus Schœttgenius
Fautor noster plurimum colendus
superiori Anno Mense Julio Differ-
tationem quandam, occasione cu-
jusdam actus oratorii, quo juvenes
aliquot delecti in publicum prodire
& in conspectu Virorum eruditorum aliorumque Moece-
natum loqui, more in Scholis usitato, exercentur, ty-
pis exprimi jussit; In qua R. Simeonem Filium Jochai,
Auctorem Libri Sohar e numero Judæorum expungere
illumque in Censum Christianorum referre allaboravit.
Mirum sane nobis videtur, famosissimum illum Judæum
toties in Talmude & Scriptis Rabbinorum decantatum
ob locutiones quasdam obscuras ac a conceptu nostro
vulgari alienas, statim Christianorum cœtui velle ad-
scribere; cum Christiani æque ac judæi contrarium ha-
ctenus defenderint. Putat vero Vir Celeb. in libro So-
har argumenta quædam animadvertisse, quæ Christiani-
smum redoleant omnemque rem penitus conficiant. Sed
si dicendum quod res est, momenta ista quæ Vir Celeb.
pro stabilienda sua sententia attulit, tanti ponderis non
sunt, ut me in assensum rapiant; Vestigia potius ju-
da-

daismi & quidem corruptissimi ubique eminent. Non ægrè itaque laturum Virum Cel. confido, si eadem libertate, quam sibi in alios sumsit, & ego utar, modestaque ab illo dissentiam. Non autem nobis est animus integrum opus Soharicum percurrere, ac ex eo quæ ad usum nostrum sunt, notare; Hoc sane a scopo nostro esset alienum ac fines Dissertationis transcenderet. Breves enim erimus in expendendis quibus Vir Cel. insufficit argumentis illorumque insufficientiam ostensuri; Post hæc faciem Judaismi istius ætatis deformissimam, ex Gottofr. Christophori Sommeri specimine Theologiæ Soharicæ Gothæ excuso, cujus ductum sequemur, sumus monstraturi.

§. II.

Nolo jam liti immorari quæ inter Viros Eruditos de Auctore & præsertim fatis Libri Sohar est agitata; (a) Sive ea antiquitate, quæ vulgo jactatur, gaudeat, nec ne. Celeb. Schœttgenius §. II. prius affirmat & causam quare tam diu apud Judæos latuerit hanc esse putat; Quia R. Simeon. Jochaides tam aperte de Messia locutus fuerit, quod Doctoribus Mischnicis & Gemaricis ut traditionum humanarum patronis displicerit. Hinc factum ut doctrinæ illius de Messia oblivione sepultæ jacuerint. Non video autem quare Talmudici illius do-

(a) Præter Auctores a Dn. Schœttgenio l. c. p. 3. citatos conf. Joh Meyer in Diss. de Mysterio Trinitatis. §. CXI. p. 127. sqq. David. Millius de scriptoribus Rabbincis p. 48. inserti ipsius Catalectis rabbinicis. Buxtorfius de Abbrev. p. 203. sqq. & Bibl. Rabb. p. 69. Petrus Allix Ausspruch der alten Jüdischen Kirche wieder die Unitarios c. XI. p. 177. sqq. Knorr a Rosenroth, Cabb. Denud. T. II. Præf. p. 2.

dogmatis oblitū fuerint . cum tot tantaque de Messia in Talmude occurrant ? Si ex opinione judæorum recte senserit ; Non est quod gloriantur , qui veram & orthodoxam sententiam de Messia in isto libro reperiri putant ; Sin minus ? Sane atro carbone a Doctõribus Germanicis fuisset notatus ac ex eorum schola ejectus ; Neutrum autem deprehenditur . Pergit idem Vir Celeb. & doctrinam hanc a clandestinis ipsius sectatoribus fuisse conservatam & ad posteros transmissam contendit ; Sectatores autem istos clandestinos esse ; Qui Christum quidem sectati fuerint , attamen necessitatem legis Moisaicæ inculcaverint . Non negamus quidem ejusmodi homines extitisse qui legem Mosis cum Christianismo esse servandam acriter pugnarint ; Illosque sub nomine Nazarenorum Ebionæorum &c. venire ; Sed primo quæritur : An R. Simeon Ben Jochai illiusque discipuli huic sectæ addicti fuerint ? Id Viro Celeb. probandum incumbit . Postquam vero hoc hominum genus extinctum fuerit ; Quæritur secundo : In quorum manus liber Sohar pervenerit ? An in Judæorum sive Christianorum ? Non in Judæorum ; Haud enim probabile est, librum illum tamdiu latere potuisse , ut nulli Hebræorum etiam eruditissimorum e. g. Maimonidi aliisque ante tempora R. Mosis Nachmanidis & R. Ascheris qui sæculo XIII. floruerunt , cognitus fuerit ; Neque in Christianorum ; altum enim apud illos de libro Sohar est silentium . Sic omnibus rebus rite pensatis liber iste merito novitatis accusatur . (b) Posito vero doctrinas

A 3

istas

(b) Conf. David Millius l. c. Humphr. Prideaux in Connex. V. & N. T. P. I. p. 347. Lakemacherus in Observ. Philol. P. IX. Observ. I. p. 5.

istas esse R. Simeonis Jochaidis , exinde tamen nondum conficitur , illum fuisse Christianum. Liber iste est obscurissimus & intellectu difficillimus , quis enim mentem scriptoris satis assequi potest? Ideæ , quas Auctor habuit , sunt confusæ , & multis mysteriis involutu ; Locutiones vero abstrusæ & valde inusitatæ ; Hæc vero ad suam thesin applicare & exinde argumentum pro veritate religionis christianæ velle formare , nec probo , nec suadeo. (c) Fateor quædam in illo haberi quæ religionem christianam sapiunt , non tamen R. Simeon est statim Christianus. Ubique enim in scriptis judæorum latent testimonia veritatis evangelicæ , ut suo tempore demonstrabitur. Putat vero Vir Celeb. ex libro Sohar *Solidis argumentis* posse probari R. Simeonem. Jochaidem fidem Christianorum fuisse amplexum ; Sed ego e diametro contrarium defendam. Loca quibus hoc evincere conatur , etiam in Talmudistarum & Rabinorum scriptis frequenter occurrunt ; Ergo non statim sunt Christiani , cum in aliis fidei capitibus & quidem palmariis judaismum foveant. (d) Et hujus farinae etiam est R. Simeon Ben Jochai , qui non recte sed aperte e. g. in articulo de Messia , quem illustrandum nobis sumimus , judaismum profitetur ; Ex quo cognosci poterit , an Christianus sive Judæus fuerit.

§. III.

(c) Conf. Louis Moreri Diction. Histor. T. III p. 1236. v. Zohar Richard Simon Hist. Crit. du Vieux Testam. L. I. c. XX. p. 116. sqq. & L. III. c. V. p. 371.

(d) Mea hic verba facio Viri Summe Vener. Mosheimii , in Vindiciis antiquæ Christianorum disciplinæ Sect. I. c. V. p. 116. sqq. *Qui in Primario doctrinæ capite , de Christo videlicet , dissentiunt , nec eosdem quibus sua placita corroborant , libros amplectuntur illi nulla plane ratione sectæ societatem coluisse dici possunt.*

§. III.

Ut autem Cel. Schœttgenius suam sententiam propugnet, locum hunc. §. VI. ex Sohar producit. (a) *Quum Israelitæ adhuc versarentur in terra sancta, illo cultu & sacrificiis, quæ susceperunt, omnia mala & castigationes in orbe terrarum expiarentur.* השתא משיח מסלק לון מכני עלמא. *Nunc autem Messias illas a filiis hominum aufert.* Duo præcipue hic notanda veniunt. Unum, Messiam advenisse; Alterum cessantibus sacrificiis, Messiam auferre peccata a filiis hominum. Utrumque a Talmudistis affirmatur, & brevitatis gratia paucis testimoniis erimus contenti quorum majorem numerum proxime (b) dabimus. Sic enim in Sanhedrin (c) legitur ubi R. Jochanan Eliam ad ostium Paradisi ita interrogat: אימת אתי משיח א"ל זיל שיליה לריריה והיכא יתיב אפיתחא הרומי (editio) ומאי סימניה יתיב. *Quando venit Messias? Respondit ipsi, abi & illum ipsum interroga. Ubinam est? Inquit ille, ad portam Romæ (civitatis) sedet. Quodnam vero signum illius? Respondit. Sedet inter afflictos oneratos ulceribus.* (Es. LIII. 4. 5.) R. Salomo ita hûc commentatur: נראה למורי לא כפתח רומי ממש אלא גן עדן הוא כנגד כל העולם וקאמר ליה שבאותו עד של גן עדן שכנגד פתח רומי משים שרוי: סובלי חלאים מנוגעים והוא נמי מנוגע דכתיב והוא מחולל מפשעינו וכתוב וחלאינו הוא נשא: *Videtur Doctori meo:*

(a) Sohar Exod. fol. 85. col. 346. apud Schœttgenium l. c. p. 6.

(b) In Commentatione nostra historico-philologica quæ mox prelo subjicietur.

(c) Fol. 98. col. 1.

meo : Non in porta urbis Romæ ipsius , sed horti Eden , qui toti mundo responder : Quodque ipsi dixerit , in illo latere Paradisi , quod portæ urbis Romæ oppositum est , habitare Messiam . Ferentes morbos sunt , qui percussit vel plagis affecti sunt , & ille quoque (Messias) plagis affectus est , uti scriptum (Es. LIII. 5.) ipse vulneratus est ob prævaricationes nostras , & scriptum (ibid. v. 4.) & morbos nostros ipse tulit . Huic congrua sunt quæ leguntur in libro Chasidim (d) משיח סובל עונות ישראל Messias luit peccata Israelis . Alterum argumentum petitur a sessione Messiæ ad dextram Patris ubi Auctor dicit : (e) כד יגיד מלכא משיחא קרבין כד יגיד משיחא משיחא ככל עלמא נמינא דק"נה" Quando Messias pugnabit contra totum mundum ad dextram Dei Sancti Benedicti , quemadmodum legitur Exod. XV. 7. Dextra tua , Domine , decorata est virtute ; Tunc etiam illud implebitur Lev. XXVI. 42. Etiam fœderis mei cum Abrahamo memor ero . Hinc concludit Vir Cel. Quicumque statuit Messiam ad dextram Patris sedere , ille præsupponit , eum jam advenisse . Judæus igitur est non Christianus . Ultima Verba : *Judæus igitur est non Christianus* nullum admittunt sensum . Credo hic sphalma typographicum irrepsisse . Fortasse ita esse invertenda : Christianus igitur est , non Judæus . Aut interrogative accipienda , Judæus igitur est , non Christianus ? Sed quicquid sit , Cel. Auctor sessionem Messiæ ad dextram Patris innuere videtur . An hic autem aperte adventus Messiæ jam facti mentio fiat , non dixerim . Verba , quibus R. Simeon hic usus est , spectant ad ipsius regnum terrenum , quod tandem inchoaturus est ,

(d) Num. תנכ"ח f. 528. Conf. Joh. Braunius in Comment. ad Hebr. VII. 16. p. 422.

(e) Sohar Exod. fol. 4. col. 15, apud Schœttgenium l. c. p. 7.

est, quando ceteras gentes debellaverit ac sub potestatem redegerit. Concedamus autem R. Simeonem Jochaidem de sessione ad dextram Dei loqui; De hac etiam habemus testimonium satis luculentum, imò luculentius quam id quod a Dn. Schoettgenio est adductum. Sic enim legitur (f) אמר רבי יודן בשם רבי חמא לעתיד לבא הק"ה שבוש במלך המשיח למינו שנאמר יהוה לארני שב לימינו ואברהם לשמאלו *Dixit Rabbi Joden nomine R. Chamà in seculo futuro Deus Sanctus & Benedictus sedere faciet Regem Messiam ad dextram suam, ut dicitur: (Pl. CX. 1.) Dixit Dominus Domino meo sede a dextris, Abrahamum vero ad sinistram.* His loca quaedam superaddit minus clara quæ aliquod probare debent, sed revera totam ipsius thesin destruunt. Verba hic sunt. (g) בתרי זמנין אתבני ירושלים *Duabus vicibus edificata est Hierosolyma tertia autem vice temporibus Regis Messie.* Plane hæc cum vulgari judæorum opinione de illorum regno erigendo concordant. Cel. quidem auctor Hierosolymam mysticam *ἱερουσαλημ ἡν ἄνω Gal. IV. 26.* intelligi contendit; Sed quod pace ipsius dixerim, nihil hic de Hierosolyma mystica habetur, cum R. Simeon simpliciter Hierosolymæ mentionem faciat. Hoc enim inter decem נחמיות S. consolationes Messie habetur, quas Israelitis impertiet, uti R. Machir loquitur (h) רביעית *Quarta edificatio templi juxta visionem Ezechielis in Prophetia sua (Ezech. XL. sqq.)* Nihil enim magis in votis habent judæi quam ut Hierosolyma & Templum reedificentur, quod & in quotidianis precum formulis

(f) In Midrasch Thillim in Pl XVIII, fol. 14, col. 3.

(g) Sohar Genes fol. 126, col. 502, ap. Schoettgen, l. c.

(h) In אבקת רובל L. I. P. I. p. 159, Ed. Hull.

recitant : (i) שיבנה בית המקדש במהרה בימינו *ut brevi ædificetur sanctuarium in diebus nostris.* Idem in Pirke Aboth. (k) יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך *Esto beneplacitum coram te, o Domine Deus noster, Deus patrum nostrorum! ut reædificetur domus sanctuarii cito in diebus nostris & pone nostram portionem in lege tua.* Alium adhuc locum in subsidium vocat Vir Cel. ubi ad LXX. hebdomadas Danielis respicere dicitur. Si vero verba inspexerimus, valde obscura sunt. Hæc enim sunt: (l) *Anno LXVI. & dimidio revelabitur Rex Messias in terra Galilæa, & stella una in plaga orientali deglutiet stellas septem in plaga septentrionali.* Per annum LXVI. & dimidium R. Simeonem LXX. Hebdomadas Danielis intelligere, ego minime dixerim. Cum R. Simeon Jochaides hæc scriberet, jamdudum illæ erant præterlapfæ; Et Christus five Messias jamtum erat in Galilæa revelatus, non autem adhuc revelandus, uti diserte loquitur R. Simeon; *Et per stellam unam in plaga orientali deglutientem stellas septem in plaga septentrionali,* stellam illam intelligi quæ tempore nativitatis in Oriente Magis apparuerit, ne quidem habet veritatis speciem. Dicitur *stella deglutiet* non vero lucebit. Quid enim hoc est septem stellas in plaga septentrionali deglutire? Messiam autem in terra Galilæa revelatum iri hoc ab aliis etiam dicitur: (m) *Messias primum in Galilæa revelabitur, quia ibi initium cepit captivitas.* Videt igitur Vir Cel. R. Simeonem Jochaidem ni-

(i) In Sepher Tephilloth, fol. 109. Ed. Amstel. 475.

(k) Cap. V. circa fin.

(l) Sohar l. c. fol. 74. col. 292. sqq. ap. Schoettgen. l. c.

(m) Jalkut. Chadafsch. fol. 143. col. 4. Tit. משיח.

nihil præter alios dicere , ex quo Christiana ipsius fides elucescat. Pleraque sunt incertissima & densissimis tenebris involuta ut divinatione sæpe opus sit, quid velit aut nolit. Pauca sunt clara , perspicua & ad confirmandam sive stabiliendam fidem nostram apta. An autem ex incertis & dubiis monumentis veri quid colligi possit, non video.

§. IV.

Vltterius progreditur Vir Cel. §. VII. & ex libro Sollar totam doctrinam de Messia, quanta quanta est, orthodoxè (ut verba ipsius sonant) & accurate, non tectè sed plerumque satis aperte proponere satagit, ita quidem, ut Viri Apostolici melius & accuratius haud potuerint. Sed miror Virum sacrarum literarum peritissimum eò delabi potuisse cum loca ista si inspiciantur, sint obscurissima & abstrusissima. Explicat quidem multa de Persona Messiaë, de natura divina & humana, de statu exinanitionis & exaltationis, de triplici munere illius, Regio, Sacerdotali & Prophetico &c. An rectè autem hoc fiat, judicent alii. Judæi eodem jure negant, quo Vir Cel. affirmat. Quis nobis certo persuadere auderet, hanc mentem R. Simeonis Ben Jochai fuisse, cum res sub meris involucris proponantur? Quadrant quidem multa in nostrum sanctissimum Salvatorem, sed quæritur an etiam Recutitus de illo locutus fuerit? Quo enim nos vertamus, judæi semper rimam elabendi quærent, nisi expressâ illos convincat litera. Concedamus vero ejusmodi nomina quæ §. VIII. afferuntur, Messiaë tribui ut יהוה Angelus Dei, Schechina f. Majestas divina, Metatron &c. Ergo R. Simeon Jochaides fuit Christianus? Minimè. Nos eadem nomina ex aliorum Rabbinorum scriptis suo tempore dabimus;

Inde nequaquam concludimus, illos fuisse Christianos. Licet ex parte habuerint cognitionem veritatis evangelicæ, in ceteris tamen aperte Judaïsmum fovent; Id quod etiam de R. Simeone Jochaide judicandum est.

§. V.

Idem de utroque statu Messiaë exinanitionis scilicet & exaltationis, quem Cel. Auctor §. IX. delineare voluit, dicendum est. Multa explicuit de Messia, an autem R. Simeon Jochaides de Messia hæc intellexerit, id volo? Et quod; iterum pace Tanti Viri dixerim, multa finistre applicantur, quæ plane contrarium involvunt. Sic e. g. verba Soharis (a) *ימות משירא ויתקטיל ויהא מית זמנא* *Morietur hic Messias* (sc. alter ille nempe filius Josephi ut ex præcedentibus colligitur) *Et occisus in statu mortis permanebit ad tempus, donec recolliget iterum vitam hic collis Et resurget.* Eadem est hæc doctrina quam R. Machir (b) de Messia filio Josephi tenet, ubi signum nonum quod adventum Redemptoris præcedet, ita se habet: *וילך משיח בן דוד ואליהו הנביא ויחיו בשערי ירושלם* *Messias Ben David Et cum ipso Elias Propheta, ex mortuis suscitabunt Messiam Ben Joseph, qui sub portis Hierosolymæ asservabatur.* Plane hic nihil habetur de Resurrectione veri Messiaë sed omnia redolent fabulam de gemino Messia ut porro paucis ostendatur. Huc pertinent ea, quæ de refuscitatione corporum sanctorum attulit. Verba enim hæc sunt (c) *כיון שהנשמה ניונת מיוה של מעלה קב"א אומר לאותו המלאך הנקרא שאנ'*

(a) Apud Sommerum p. 91.

(b) In מבקת רוכל p. 138.

(c) Apud Sommerum p. 120, reliqua loca ob brevitatem non curamus.

דומה לך וכשר לגוף פלוני שאני עתיד להחיותו למועד שאני
 אציה את הצדיקים לעתיד לבוא *Dum anima alitur splendore
 supremo Deus O. M. dicit isti angelo, qui vocatur Duma, abi,
 & annuncia corpori N. N. quod ego istud sum excitaturus
 tempore statuto. Vivificabo enim justos tempore futuro.* Qui-
 libet hic doctrinam nonnullorum Rabbiorum ani-
 madvertit, quam de Resurrectione mortuorum fovent.
 In Sanhedrin (d) dicitur: תנא רבי אליהו צדיקים שעתידי
 הקדוש ברוך הוא להחיותן אינן חוזרין לעפר וגו'
*Traditio Domini Elie: Justi, quos resuscitabit Deus non redigentur ite-
 rum in pulverem &c.* Reliqua quæ de triplici Messia mune-
 nere Vir Cel. attulit, ejusdem sunt valoris; Et si quædam
 vestigia purioris doctrinæ de illo deprehendantur, non
 statim R. Simeon Jochaides est Christianus. Quod loca
 quædam classica §. X, ut Gen. XLIX. 10. Es. II. 11. XI.
 I. Lll. Llll. LX. 1. Ps. II. Zach. IX. 9. Prov. XXX. 4. de
 Messia fideliter interpretatus fuerit, id nondum pro
 Christianismo R. Simeonis Jochaidis pugnat. Longe
 majora suo tempore afferemus testimonia ex aliorum
 judæorum scriptis qui idem senserunt & tamen fuerunt
 judæi ac in Judaismo usque ad extremum vitæ halitum
 perseverârunt.

§. VI.

Sufficiat vero paucis monstrasse argumenta Viri
 Cel. id nequiquam probare, quod probare debebant.
 Nos longe certiora indicia pro nostra sententia produce-
 mus, quæ purum putum Judaïsmum produunt. In li-
 bro Sohar tota ferè doctrina de regno Christi terreno
 iisdem verbis prout apud alios Judæorum Doctores, de-

B 3

fcri-

(d) Fol. 92. col. I. Plura loca dabit Dassovius de Resurrectione
 mortuorum & Eisenmengerus in Judaïsmo detecto P. II. c.
 XVI.

scribitur; Et quod palmarium est: Figmentum istud de duplici Messia plus simplici vice in illo legitur. Locus satis est clarus, quem nobis dedit Sommerus (a) cujus versionem hic tantum dabimus: *Necesse est, ut futuro tempore, quando veniet Rex Messias, ipse possideat collem supremum, (i. e. divinam naturam) sub cuius alam se recipiat, quo eidem jungatur, ac constituatur in vitam supremam. Exinde enim prodibit tunc temporis Messias Filius Davidis. Quod mysterium continetur verbis. Ps. li. i. enarrabo statutum (vel ut hic ab auctore nostro vox ꝑꝛ sumitur, naturam) Jehovah, dicentis ad me: Tu es Filius meus ego hodie te genui. Paratus ego sum dicere de hoc loco, in quo mentio fit לְיְהוָה & enunciationis, Filius meus es tu, ego hodie te genui, quod illo ipso die sit provenurus (Messias) sub ala ejus itidemque proprietatibus vitalibus, perfectionibus & prerogativis convenientibus instructus (ad verbum, tanta vita, tot coronis totque benedictionibus.) Quae tamen natura non relinquatur sola, sed adjungetur ipsi Messias alter, filius Josephi, qui ibidem stabilietur (seu in eodem subsistet) nec ullo alio loco. Quia vero iste collis erit inferior, destitutus proprietatibus vitalibus, morietur hic Messias, & occisus in statu mortis permanebit ad tempus, donec recolliget iterum vitam hic collis & resurget. Ipse Sommerus in illu stratione horum verborum agnoscit, hæc omnia abstrusis ænigmatibus; doctrinam Cabbalisticam redolentibus esse involuta, quo enim fundamento ille & cum illo Cel. Schættgenius (b) per hunc*

(a) l. c. p. 91.

(b) l. c. §. VIII. p. 10. Plerique etiam Theologorum communiter sic explicant. Difficultates vero, quæ hanc Exegesin premunt, sunt multæ. Tempus hic non est ut illas multas expediamus, reservamus has nostræ Commentationi histori-

hunc geminum Messiam, duas in Messia naturas, humanam scilicet & divinam, five duplicem statum exinanitionis, & exaltationis intelligere volunt? Certe Viri Docti verbis R. Simeonis alium plane affingunt sensum, de quo ne somniando quidem cogitavit. Res adhuc clarior fiet, quando plura testimonia de duplici Messia inspexerimus, ubi idem dogma aliis verbis inculcatur quæ neque de duabus in Messia naturis neque de duplici statu exinanitionis & exaltationis sumi possunt. Alibi (c) etiam hæc leguntur: רוח אלהים דא רוח משיחא מיד ריהא מרחפת על אנפי מיא דאורייתא מיד יהא פורקנא ה"ה ויאמר אלהים יהי אור וישלחהו י"י אלהים מיד משיחא רהוא בגנתא דערן כמה דאת וישלחהו מגן ערן מערון דיליה ואמאי לעבוד את הארמא דאיהו שכינתא בג"ד וישלחהו מיד ריפוק מתמן וישכון מקדם את הכרובים דאינון משיח בן סף *Et spiritus Domini* (Gen. 1. 3.) *hic est Spiritus Messiae, illico ac ille ferebatur in superficie quasi aquarum legis, confestim facta est redemptio. Hinc est quod dicitur. Et dixit Deus, fiat lux; Emisit enim Deus Messiam, qui erat in Paradiso, quemadmodum dicitur: Et ejecit eum ex horto Eden* (Gen. III.) i. e. ex oblectatione quæ ipsi. *Quare autem additur: ad colendam terram, illa est, Schechina sc. inferior Ecclesia, & propter eam ejecit eum. Illico ac egressus est inde, tunc constituit versus Orientem Cherubinos, qui sunt Messias filius David & Messias Ben Joseph.* Unicum ad huc locum videbimus & quidem fa-

co-philologicæ; in qua simul aliam commentandi rationem inibimus.

- (c) Hunc locum debeo Viro Clar. Joh. Justo Losio in *Diff. Hebræos Veteres Christum scripturæ Icopum quæsiuisse* §. XIII. p. 36. quem ex Sohar p. 19. col. 3. lin. 13. sqq. notavit. Sed ut ingenuè fatear, hæcenus illum invenire non potui,

ד"א וכל שיח השדה דא משיח ראשון מרם (d) יהיה בארעא. וכל עשב השדה מרם יצמח דא משיח שני ולמה בגין דלית תמן משה למפלח לשכינתא דעליה אתמר ואדם אין לעבור את האדמה. ורזא דמלה לא יסור שבט מיהודה דא משיח בן דודי ומחוקק מבין רגליו דא משיח בן יוסף. עד כי יבא שילה דא משה חשכן דא כרא ולו יקרת עמים אתוון ולוי קרת.

Alia Explicatio. *Et omnne virgultum agri. Hic est Messias prior. Antequam esset in terra. Et omnis herba agri antequam germinaret. Hic est Messias posterior, & quare istud? quia non fuit ishic Moses ad colendum Numen, de quo dicitur: Et homo non erat ad colendum terram. Et arcanum loci istius: (Gen. XLIX. 10.) Non recedet sceptrum de Juda. Hic est Messias filius David. Neque Legis lator de pedibus ejus. Hic est Messias filius Joseph donec veniat schilo, שילה hic est Moses. Numerus istius est sicut illius, & ipsi erit congregatio populorum, literæ sunt וְלוי קרת & Levi Kethath. Hæc aliaque vulgarem illam explicationem destruant.*

§. VII.

Negotium vero quod Messias erit suscepturus merè est terrenum & quantum occasio permittit collatis cum aliorum Rabbistorum scriptis specimen dabimus. Loquitur primò de magnis calamitatibus, quæ tempore Messia Israelitas operient; de adventu Messia in solatium illorum; de bellis cum aliis nationibus ac clade Israelitarum in hoc bello perpeffa: (a) Versionem lati-

(d) Sohar Gen. II. 4. 5. 6. fol. 25. col. 2. Hunc locum brevi exercitatione sibi illustrandum sumfit Lud. Cappellus & subjuncta est ipsius diatribæ: De veris & antiquis hebræorum literis, quæ opposita fuit D. Joh. Buxtorffii de eodem argumento Dissertationi.

(a) Apud Sommerum p. 80. sq.

tinam Sommeri tantum adscribemus. R. Simeon fustulit manus suas & flevit dicendo: Vae ei! cujus aetas in hoc tempus incidit. -- Postquam enim istae tribulationes Israelii obven- runt, omnesque populi & eorum reges unanimiter consilia contra eum (Israellem) interunt, atque tot mala decreta pro- dierunt, omnibus in unum consilium contra eum (populum Israeliticum) descendantibus; Ita ut everfio super everfionem venerit, posteriore priorem semper excipiente: Tunc appa- rebit columna ignea, a summo ad imum pertingens, per qua- draginta dies, quam omnes terrae incolae contemplari pote- runt. Atque hac tempestate revelabitur Rex Messias egre- diens ex horto Eden, ex isto loco, qui nominatus est avis ni- dus. Revelabitur autem in Galilaea. Hoc ipso autem die, quo proveniet, exinde univfersus terrarum orbis contremiscet, omnesque ejus incolae occultabunt se antris & rupibus, ne perdantur -- Hoc ipso tempore potentia Dei O. M. mani- festa fiet omnibus populis mundi, & Rex Messias innorescet univferfo mundo, omnesque Reges mundi exsurgent, seque consociabunt ad gerendum bellum contra eum. Et multa gentes a Judeis se alias segregantes, revertentes venient, ut bellum gerant super Regem Messiam. Tunc tenebris obrue- tur omnis mundus per quindecim dies, pluresque de populo Israelis morientur in hac caligine. His consona sunt quae R. Machir (b) tradit: כה מלך על כל העולם: כמו שאמרנו למעלה ויקם מלך אחר ברומי וימלוך על כל העולם תשעה חרשים ויחריב מדינות רבות ויחר אפו על ישראל וישליך עליהם מס גדול ויהיו ישראל באותה שעה בצרה גדולה מרוב הגזירות והמהומות שמתחדשות עליהם בכל יום וישאל מתמעטין וכלין באותו זמן ואין עוזר לישראל -- לסוף תשעה חרשין

(b) l. c. p. 35 In Messiae bellis & hostibus describendis non satis sibi constat. Signo primo tres Reges fore dixerat hic nempe signo sexto de uno tantum loquitur.

חרשין יגלה משיח בן יוסף ושמו נחמיה בן חושיא' - - ויבא
 משיח בן יוסף ויתגר' מלחמתו עם המלך וינצח את המלך.
 Et paulo post (c) באותה שעה כל אומות העולם מורדין את
 ישראל ממדינתיהם ואינם מנחיים אותם לדור עמהם
 במדינותיהם ואומרים ראיתם את העם בזוי ושפל שמררו עלינו
 והמליכו מלך ותהי צרה לישראל שלא היתה כמותה מימות
 העולם ער אותו זמן *Regnare faciet Deus Regem super toto mundo, uti supra (signo sc. primo) diximus; in primis vero suscitabit Regem Romæ, qui novem mensibus universo orbi imperabit, & plurimas provincias vastabit; ira autem ipsius accendetur in Israel, quibus magnum tributum imponet, versabiturque Israel tempore isto in extremis angustiis, idque præ multitudine persecutionum & divexationum, quæ quotidie ipsis novæ oborientur, proptereaque diminuentur valdè & consummentur, quando nullus erit, qui auxilium ipsis ferat. -- In fine vero novem mensium revelabitur Messias filius Joseph, cui nomen Nebemias filius Husiel -- Et veniet Messias Ben Joseph & certamen inibit cum rege isto, illumque superabit -- Et paulo post: Isto tempore (quando nempe Messias occisus fuerit) omnes mundi gentes Israel e provinciis suis expellent, nec secum amplius commorari sinent, dicentque: Ecce populum contemptum & abjectum, qui rebellârunt contra nos sibi que regem constituerunt. Eritque angustia Israel, cui similis a mundi principio ad illud usque tempus non exstitit.*

§. VIII.

Porro de imperio Messia in alias gentes, quod fratibus illarum viribus tandem est inchoaturus, pro captu illius seculi rursus satis crasse loquitur (a) ומיין מלכא (a) משיחא לשלשאה לעילא על כל חילין אחרנין רעמין עע"ז ולתברא

(c) I. c. p. 53.

(a) Sommerus I. c. p. 96.

ולתברא תוקפיהון מעילא ומתת - - מלכא משיחא יהו
Constitutus quippe est Rex Messias, ut Dominium exerceat superius in omnes turbas alias populorum a vera religione alienorum, & confringat robur ipsorum superne & inferne -- Rex Messias ostendet gratiam suam Israeli, omnibus vero populis veræ religionis expertibus terrori erit atque in iudicium. Eo etiam collineant, quæ R. Machir (b) profert: קול ומאותו קול ופול פחד ורתת על אומות העולם ויפלו עליהם חלאים רעים וישאל מתאזרים לצאתויכא משיח בן דודואליהו הנביא עם הצדיקים שישבו ממדבר יהודה ועם כל ישראל הנקבצים ויבאו לירושלם ויעלה במעלות בית הנשארת -- מיד ארמילוס הרשע ימות הוא וכל חילו וכל הרשעים שהחריבו כית אלהוני והגלנוני מארצנו Clangor autem iste (sermo est de clangore, quem ante adventum Messia Michael buccinâ excitabit) mundi gentibus pavorem & tremorem injiciet, corripienturque gravissimis morbis. Interim Israelite ad exeundum se accingent, venientque Messias Ben-David & Elias Propheta cum iustis, qui ex deserto Judææ reduces erunt, omnibusque Israelitis congregatis, & ingredientur Hierosolymam, conscensaque regiâ relicta confidebit ibi Ben-David. Et illico impius Armillus morietur cum toto exercitu suo omnibusque impiis, qui domum Dei nostri vastârunt, & e terrâ nostrâ nos depor-târunt.

§. IX.

Tandem de staru Judæorum sub Rege Messia nihil aliud differit, quam quod tritum ac vulgare in ceteris Rabbīnorum scriptis occurrit, ex quo purus putus Judaismus elucet. Verba ita se habent: (a) אין בין שונה זהה לימות המשיח אלא שעבוד מלכיות בלבר ואין בין שונה הע"הו

C 2

(b) l. c. p. 30. Quæ verba instar Paraphraseos verborum R. Simeonis esse possunt.

(a) Sommerus l. c. p. 120.

הע"הו לתחיית המתים אלא נקיות והשגת ידיעה' רב נחמן אמר
 ואריכות ימים אמר רב יוסף וכי ימות המשיח ותחית המתים
 לאו חד הוא' א"ל לאו רתנן בית המקדש קודם לקבוץ
 גליות קבוץ גליות קודם לתחיית המתים ותחיית המתים
 הוא אחרון שבכלם *Non est discrimen inter hoc seculum
 & dies Messiae, nisi dominium tantum super regna. Nec datur di-
 scrimen inter finem mundi hujus & resurrectionem mortuo-
 rum, si puritatem & adprehensivam notitiam excipis. R.
 Nachman dixit: adde longitudinem (s. æternitatem) die-
 rum. Dixit R. Joseph: Nonne dies Messiae & resurrectio mortuo-
 rum unum idemque sunt? Resp. Minime. Sic enim docem-
 us: Templum præcedit collectionem captivorum, collectio
 captivorum resurrectionem mortuorum, quæ resurrectio mor-
 tuorum est extremum omnium. Priora verba sæpius in
 Talmude leguntur (b) quibus adhuc addimus testimo-
 nium Maimonidis: (c) אבל ימות המשיח הוא העולם
 הזה ועולם כמנהגו הולך. אלא שהמלכות תחזור לישראל
*Ad dies Messiae in nostrâ hæc terrâ consumentur, omniaque ea-
 dem ritu & ad eundem modum procedent nisi quod ad Israe-
 litas iterum revertitur imperium. Reliqua manifestè Ju-
 daismum indicant, & quæ ex aliorum libris huc afferri
 possent, brevitatis causâ omittimus. Ne quis vero docer-
 retur R. Simeonem Ben Jochai in describenda vita æter-
 na à vulgari & sensuali modo aberrare, quando convi-
 vium istud, quod paratum erit justis in seculo futuro, de
 cognitione Dei perfecta explicat. Verba digna sunt, ut
 legantur (d) Tunc temporis (scil. post resurrectionem
 mor-**

(b) Sanhedrin fol. 91. c. 2. Repetuntur hæc fol. 99. c. 1. Schab-
 bath fol. 63. c. 1. & fol. 151. c. 2. Pefachim fol. 68. 1. Berachot
 fol. 34. 2.

(c) In Hilchot Theschubta Cap. IX. p. m. 98.

(d) Versionem latinam Sommeri ob angustian chartæ iterum
 adhibemus l. c. p. 122. 6j.

mortuorum) accipient justi cognitionem perfectam -- Dixit R. Jebuda ad R. Chii : En ! intelligis , quid traditione accepimus , Deum O. M. paraturum in futuro seculo convivium justis. Quid hoc ? Dixit ad eum , nondum mihi pervenire contigit in societatem cum sanctis angelis , interim fidem praebeo doctoribus. Postquam audiivi id , quod dixit R. Elieser , firmiter id inhaesit animo meo. Dixit nempe ille R. Elieser , convivium justorum in futuro seculo respondere dicto Exod. XXIV. 11. intuiti sunt Deum ac comederunt & biberunt. Hoc est quod docemus voce נרוני (pascuntur.) R. Elieser inquit , uno loco dicimus נרוני voluptatem capient , altero vero נרוני pascuntur. Quale discrimen inter haec duo intercedit , nisi hoc ? Respondit scil. R. Jebuda : Patres justi , qui non digni omnino inventi sunt , voluptatem nihilominus capient ex isto splendore , quem non penitus consequentur ; Verum justi , qui digni inventi sunt , pascuntur ita , ut adsequantur perfectionem omnibus numeris absolutam. Neque erit ulla alia comestura & potio , nisi haec ipsa , qua consistet convivium istud & esca ista &c : Saniores Judaeorum eandem viam ingressi epulum illud in seculo futuro non quoad literam accipiunt sed per illud summam felicitatem intelligunt. Sic Maimonides (e) Convivium denotat seculum futurum , quae est vita aeterna.

C 3

Ma-

(e) Ad פרקי אבות Cap. III. §. XVI. P. IV. p. 445. Ed. Surenh. Fagius ad. h. l. Veteres Rabbinii aliud mysterium prodeve voluerunt , quo juniores judaei crassissime & absurdissime juxta literam dicta accipiunt. Tu per convivium summam ac aeternam felicitatem , qua justis in futuro seculo perfruentur , intellige. Tum nimirum edent & devorabunt Leviathan illum h. e. Satanam , cum viderint , illum cum omnibus ministris suis in aeterna praecipitari tartara.

Manasse Ben Israel (f) *Intelligentia intima ac perfectissima rerum omnium cognitio est epulum illud de pisce Leviathan, de quo legitur in Tractatu Baba Batra, quod Deus isto tempore preparabit illis, qui optimè ac sanctissimè in terris vixere. Hec eadem est fragantissimum vinum illud conservatum in uois sex dierum Beresit s. creationis, cujus mentio fit in Berachot: Quæ omnia non sunt propriè sed metaphoricè intelligenda, uti recte monemur in libro Zohar, Parasat Toldot. Et quemadmodum probe observatum est a R. Gabay in libro Abodat a codes per ista ac similia significatur spiritualis animarum oblectatio, voluptas ac gaudium, quo in illo statu potentur; Sicuti enim vinum hic hominum animos oblectare & exhilarare solet; Sic etiam status ille spiritualis resuscitatos omni ac perpetuo gaudio perfundet.* R. Obadiah de Bartenora וא"פי שתיה (g) *העולם הבא אין בו לא אכילה ולא שתיה* ויש בו גוף וגויה אלא צדיקים יושבים ועטרותיהן כראשהן ונהנין מזיו שכניח *In futuro seculo nec comedent nec bibent, corporei licet ac materiales, sed habitabunt iusti in capitibus suis coronas habentes ac majestico divinæ præsentie fulgore fruuntur.* Sufficiant hæc. Hinc apparet R. Simeonem Jochaidem nihil dixisse ex quo illum sectatorem Christi fuisse, colligi possit. Contrarium potius defendimus, illum præconceptis opinionibus ac erroribus circa palmarium articulum de Christo illiusque regno adhuc fuisse imbutum; Atque positis, his meritò concludimus; illum non fuisse religione Christianum sed Judæum.

(f) De Resurrect. Mort. L. II. c. XIX. p. 225.

(g) Ad Cod. Sanhedrin c. X. th. I.

FINIS.

TK 309

ULB Halle

004 584 929

3

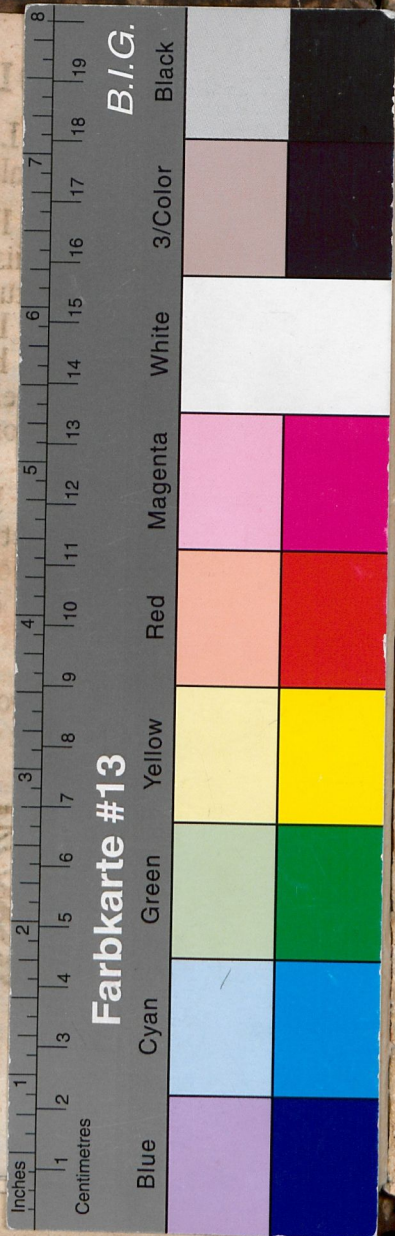

A
St.

M. i.

DIATRIBE PHILOLOGICA,
DE
R. SIMEONE FILIO JOCHAI
AUCTORE LIBRI SOHAR

IN QUA
VIRI CELEBERRIMI
CHRISTIANI SCHOETTGENII
DISSERTATIO

DOCENS
R. SIMEONEM FILIUM JOCHAI
AUCTOREM LIBRI SOHAR
RELIGIONE FUISSE CHRISTIANUM
MODESTE EXAMINATUR ET CONTRARIUM
POTIUS EVINCITUR, ILLUM NON FUISSE
CHRISTIANUM, SED IUDÆUM

AUCTORE
JUSTO MARTINO GLÆSENERO,
SS. Theol. Licent. & ad D. Andreæ Paft.

HILDESIAE,
TYPIS JUSTI HENNINGI MATTHÆI. 1736.